

du saa om Thorvald Jørgensens Projekt, saa vil jeg dertil svare, at om Smag og Behag er det aldeles ørkesløst at tvistes. Jeg har hørt saa mange Udtalelser pro og contra alle de Projekter, der have været fremme, at jeg kun har faaet en lang Livserfaring bestyrket, nemlig den, at Smag og Behag ere saa forskellige, at man aldrig faar to Hoveder under een Hat. Jeg for mit personlige Vedkommende fandt Planen mere tiltalende før, end den nu er.

Med Hensyn til det foreliggende Projekt skal jeg endnu tilføje nogle Ord. Resultatet af Konkurrencen har jo mødt en Del Modstand. Den store Modstand, som falder paa Kontoen: Umuligheden af Opgavens Løsning paa det givne Grundlag, skal jeg lade ligge. Den øvrige Modstand bundes i, hvad den højtærede Minister kaldte: Værdighedshensynet. Ja, her staa vi overfor et meget vanskeligt Spørgsmaal, et Spørgsmaal, med Hensyn til hvilket jeg maa tilstaa, at jeg er ganske uforstaaende. Jeg indser ikke, at Rigsdagen skulde tabe i Værdighed ved at bo og bygge i en Sidefløj til et Kongeslot, det kan jeg ikke forstaa. Vor Grundlov* fordeler jo Statsmagten mellem Konge, Rigsdag og Domstole. At anbringe Lokalerne saaledes, at Kongemagten stilles i Midten og faar den Del af Slottet, hvorfra den fri Forfatning blev proklameret i 1848, og at den paa sin højre Side faar Rigsdagen og paa sin venstre Side, Hjertet nærmest, Domstolene, finder jeg er en smuk Ordning. Men Værdighedshensynet har været i den Grad fremme, at man har søgt at hævde det ved at forøge Rigsdagens Façade mod Slotspladsen med et Fag Vinduer. Jeg ved ikke, hvad det skal gøre godt for, og jeg forstaa heller ikke, at man kan mene at hævde sin Værdighed bedre ved at have en særlig Sideindgang, ved at have Indgang gennem Slotsporten eller gennem Slotsgaarden. Jeg kunde forstaa det, naar det ikke var for at hævde Værdigheden, men for at hævde gammel Tradition, thi i den gamle Rigsdag gik man gennem en Smøge til Landstingets Tilhørerplads, naar man havde Lyst til det. Men at det skulde forøge Rigsdagens Værdighed, kan jeg ikke se. Men der er en anden Side ved den foreliggende Plan, som jeg maa fremhæve, og det er, at Rigsdagsbygningen faar sin egen Façade, der er lige saa pompøs som Hovedfaçaden i Slottet. Der er ikke to, der have tvistedes om, at denne Façade maa siges at være et smukt og tiltalende Værk og at præge Bygningen som en Bygning, der har en særlig Bestemmelse. At man

af det ydre skulde kunne se, at det er en Rigsdagsbygning, forekommer mig at være en noget for vidt dreven Fordring at stille. Men man har dog ment at kunne naa noget bedre end det nu foreliggende ved at forbeholde Rigsdagen et Særpræg i Façaden ud til Slotspladsen.

En anden Række Indvendinger, der er kommen frem, gaar ud paa, at Rummenes Fordeling indenfor Bygningen ikke er tilfredsstillende. Ved de Arbejder, der ere gjorte af et Medlem af Udvalget i det andet Ting i Forbindelse med Arkitekten, er man naaet henimod et bedre Resultat. Man har navnlig fjernet den store Fejl i den Jørgensen'ske Tegning, at Lyset og Skyggen faldt paa gale Steder. Man har i det hele faaet en heldigere Ordning, ogsaa med Hensyn til de forskellige Institutioners Anbringelse i Komplekset.

Jeg finder altsaa i det hele, at Projektet, som det nu foreligger, er lovende. Jeg kan ikke indse, at dette Projekt skulde sætte en Plet paa os som Folk. Det fremhæves saa stærkt, at vi maa erindre, at den Bygning, der nu rejses, naar den en Gang bliver færdig, vil staa i Hundreder af Aar, og naar den ikke er fuldt tilfredsstillende, vil give Folk et galt Begreb om vor Evne, vor Kunstsans, vort Skønhedsbegreb. Saaledes som Tegningen foreligger — men som sagt: om Smag og Behag kan der ikke tvistes —, finder jeg, at der ikke er nogen Grund til at nære stor Frygt i den Retning. Jeg tror i det hele taget, at Bygningen vil det, man med et praktisk Udtryk kalder: gøre sig.

Om hvad Værdighedsspørgsmaalet angaar, gentager jeg: Jeg forstaa det ikke. Man kunde nu sige til mig: Du vil altsaa hellere have et mindre fuldkomment Resultat, naar du kun faar det nu, end prøve at naa Idealet. Ja, jeg tilstaa det. Jeg har saa tidt set, at man, naar man kæmper for det allerbedste, intet faar. Jeg har saa tidt set, at Kampen for Idealerne kan højne, kan hæve, kan adle et Menneske personligt —, men Maalet, man stræber efter, ligger saa fjernt, at det er ørkesløst at se ud efter det. Jeg beder derfor ærede Medlemmer, der have Sympati for Sagen, om ikke at kæmpe for Idealet, men at kæmpe for at rense vort Land og vort Folk for den Plet, det er for os, at Ruinen ligger dernede.

Madsen-Mygdal: Af de Medlemmer, der nu have Sæde her i denne Sal, er det jo meget faa, der vare Medlemmer af Landstinget, da Christiansborg Slot brændte.